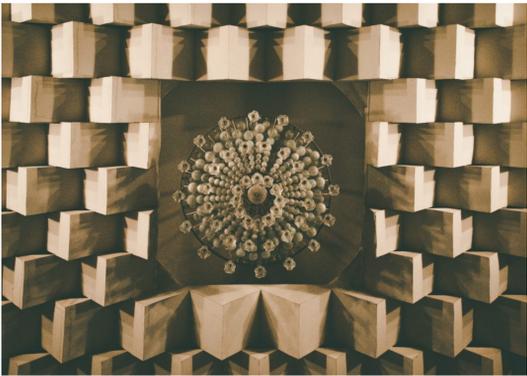

«Культурна мапа Львова / Діалоги III» або Нова весна в Палаці Хоткевича

Цього разу – діалоги у стінах Палацу Хоткевича. Це розмови про актуальні події, процеси та плани інституції, а також про Маріупольську художню школу ім. А. Куйбіджі, яка нині діє тут. А також – про втрату дому, переживання травми та мистецтво, яке продовжує життя

Маріупольська художня школа ім. А. І. Куйбіджі відновила свою роботу у **Львівському Палаці Хоткевича** ще у жовтні 2022 року. Але спершу навчання відбувалось у тестовому форматі. Працівники художньої школи провели опитування серед батьків учнів та розпочали заняття онлайн. Тепер маріупольці, які проживають у Львові, зможуть навчатись наживо.

Навчання відбуваються тричі на тиждень – у вівторок, середу та четвер. Уроки проводять із 15:00 до 18:00. Заняття з малювання та музики відвідують 40 дітей різного віку.

Зараз додали ще тематичні майстер-класи, уроки гри на гітарі й воркшопи для центру «Я Маріуполь».

— Загалом із Маріуполя переїхали 4 викладачі і завуч. Для наших учнів, котрі залишилися в Україні, але переїхали в інші міста, ми проводимо паралельно онлайн-заняття. Дніпро, Одеса і Маріуполь – також маємо там наших викладачів, котрі, як і ми, роблять усе, аби іменна художня школа не зникла, не втратила своєї історії і майбутнього, – каже **Оксана Пехотська-Гнатшми**, керівниця художньої школи. — Загадуєш тепер минулорічну весну як час відчаю: я не хотіла нічого, навіть малювати! А для художника це вирішальний показник... Хоча, коли ми виїжджали з Маріуполя, то перше, що я схопила з собою – етюдник. Напишала всі пензлі, фарби – все з собою привезти. Перше, що мене привело до тьми, – випикування свідоцтв про завершення навчання нашої школи: багатобатьків, особливо ті, хто виїхав за кордон, оформляли дітям документи і просили про ці сертифікати. Така рутинна праця – виписка і оформлення свідоцтв – повернула мене до робочого ладу. І водночас у цей час батьки питали: а що далі, чи можемо ми далі навчатись, хоча б дистанційно? Установу треба було зберегти: і діти, і батьки, і викладачі це розуміли. Це було виклик.

Ви пам'ятаєте свій перший офлайн урок у Львові, коли ви вже зібрали учнів?

Оксана: Так, то був гарний сонячний день, я запланувала час, все було домовлено з Палацом імені Гнат Хоткевича, прийшла перша учениця, ми відкрили клас і – зазвучала сирена повітряної тривоги. То ж усе заняття просиділи в бомбосховищі... Але пройшли місяці, і вже зараз я можу сказати, що налагодився певний ритм, діти йдуть на кожне заняття, дорослі ходять на арт-терапію, і всі чекають наступного уроку малювання. Що цікаво, діти і доволі швидко адаптуються і відживають, але ми завжди згадуємо рідний дім і Маріуполь. Втрачаєш міста, розставання з ним – як втрачаєш рідної людини: такі ж відчуття, такий же біль. І усі події і втрати зробили нас, зробили мене, зокрема, сміливішою в обстоюванні правди і своєї думки. Уся ця війна розпочалась з великої несправди. Я тепер маю більше сил, відваги і бажання говорити те, про що раніше я б промовчала. Думка про втрату рідного дому ніколи не відпускає. У мене в душі – велике непробачення, велика образа, великий гнів на ворога, який так руйнує наше життя. А що до внутрішніх змін... Я перестала боятись того, що видавалось лякаючим раніше: війна показала, що насправді – страшно.

Що є характерним для українських дітей, котрі займаються малюванням?

Важко сказати, і, можливо... можливо, наші частіше малюють крупними «плямами», площинно, сміливішими мажками, зазвичай, використовують яскравіші кольори. Складно описати, але наша ідентичність є очевидна. Зокрема, коли ми починаємо використовувати і візерунки чи візуальні прийоми традиційної української культури. Ті розписи – прості, на перший погляд, і такі міфічно цікаві, коли починаєш їх вивчати! Я вірю, що генетично нам усе це передалося. Загалом, українська художня школа, на відміну від західних дитячих шкіл, завжди базується на академізмі, на азах, а потім на основі таких знань ти вже можеш розвиватись. І ця міцна основа дає сили до філософських креативних пошуків у майбутньому.

Розмову продовжує **Софія Ліщинська, директорка міського Палацу культури ім. Г. Хоткевича:**

— Ми – наш заклад, як і Львів – відкриті до світу. З нашими колегами із Маріуполя одразу знайшли спільну мову. Тішуся, що тепер працюємо разом. Хоча, звісно, сама ситуація – глобально – трагічна: на відміну від мешканців інших міст на сході України, маріупольці не мали вибору – виїхати чи ні, ці люди просто втратили місто і свій дім. Для них ця тема буде болючою завжди. Добре, що вдалось зберегти і саму художню школу і її викладачів, – на цей момент то найважливіше.

Серед нових проєктів Палацу – і ХотАртХолд. Ця галерея працює з 2020 року, але саме зараз ми розпочали її ребрендинг. Позичування цього виставкового простору окремо/разом із самим Палацом культури потребує доопрацювання, як і пояснення для багатьох «Хот» – не від «Гарний», а від «Хоткевич» Так, нам часто доводиться спростовувати доволі жартівливі закиди до першої частини цієї назви. Звісно, кожна галерея повинна мати своє ім'я. Зараз, коли я відкриваю виставки, я кажу: «Ми в галереї Палацу культури імені Гнат Хоткевича». Думаємо, як працювати з тим далі, бо ж маємо ще «Гнатів льох». Там мали б витримувати розкішні вина, але частіше слово «льох» асоціюється нас з місцем, де бабця тримає карт-оплю. З культурою нема асоціацій.

Ми ж хочемо заявити про Палац як про оновлену локацію, комплексне оновлення усього, бо, на жаль, наразі він має імідж лише дитячого закладу. І це не є эле – ми дуже пишаємось нашими колективами (у нас два зі званням «народні», а ще п'ять – «зражкові»). Ми й далі хочемо і будемо працювати для молодшої вікової категорії, створюючи нові продукти, можливості для розвитку та навчання. Це нагадає, що в нас є і театр, який нещодавно став частково комерційним: ми купуємо сценографію, сценарії, режисерка Марта Горюхов'яно формує репертуар. Останні місяці запрошуємо на три вистави, на які потрібно придбати квитки. До слова, за останній рік ці вистави поповнились і ВПО.

Ми міримо не зупинятись лише на дитячому контенті, стати також молодіжним центром – великим культурним хабом. У планах – відкритий коворкінг на першому поверсі, де кожен охочий зможе прийти і попрацювати чи провести зустріч. Частину послуг хочемо зробити на платній основі, аби мати змогу запрошувати і оплачувати гонорари потужним спікерам, котрі будуть притягувати до себе ту частину молоді, яка зазвичай не сприймає серйозно цей простір. Коли ми робили проєкт «Місця в зміні», люди просто дивувались: як в такому місці відбувається така класна подія. Загалом до нас приходить чимало дорослої потенційної аудиторії – батьки тих дітей, котрі займаються в наших гуртках. Але вони віддають малю педагогам, а самі йдуть у своїх справах. Ми б хотіли, щоб вони стали також нашою цільовою аудиторією, щоб їм було цікаво. Можемо впевнено казати: новий сезон – нова весна нашого Палацу – настала.

Усіх цікавить питання нашого концертного залу. Наразі воно залишається відкритим; після перемоги ми знову почнемо шукати фінансування для капітального ремонту, а поки своїми силами ремонтуємо менші приміщення. Маємо певні кошти з послуг, які надаємо, які й вкладемо у розвиток Палацу. Ми прагнемо, аби наш Палац став справді інклюзивним: кожен матиме змогу знайти для себе те, чим буде займатись, отримати для себе користь: чи студент, якому потрібно позайматись на парі онлайн, якщо немає інтернету вдома, чи бабуся-дідусь, чи мама з дитиною, чи вагітна – кожен знатиме: якщо прийде в Гнат Хоткевича, то матиме що робити. Саме для того організуємо літературні вечори, кіно, виставки.

Найближчі плани – виставка дебютантів з роботами-рефлексіями на війну.

А зараз – і до 15 квітня – триває **виставка Олени Кайіська «Травма».**

Ми поспілкувалися з мисткинею у самій галереї – на тлі її робіт.

Над персональним проєктом «Травма» я працювала понад два роки, – розповідає **художниця**. – Все почалося з моєї задумки: і у мене, і у більшості людей загалом є безліч травм, які не валідають, які не проговорюють. Я крах під час роботи над цим проєктом почалась війна, і я зрозуміла, що проєкт буде ще ширшим. І тепер матиме ще більшу глибину: до тих травм, що вже були, включені в проєкт на той момент (панічні атаки, травми розлуки, смерті, втрати і, смутку) додаються страшенні травми війни. Наприклад, одна з робіт – картина «Забуття» – про те, скільки усього нам як українській нації треба буде пережити, пережити в собі після війни, різні поняття, з якими треба буде перепрацювати після перемоги.

У вас в багатьох картинах зустрічається зображення риби.

— Це втрачена надія. Так, це був знак християн. А я малюю рибку, що опускається на дно. Нам буде потрібно і з цим попрацювати, бо дуже багато хто це зараз відчуває, відчуває слабкість віри, втрачання надії й оптимізму.

Подушки?

— Втрачений здоровий міцний сон. Більшість із нас мають вже понад рік проблеми зі сном. І мова не лише про нічні сирени повітряних тривог, але й про порушення сну загалом. Я малюю бабусині подушки, які вони (бабусі) склали, пишно збиваючи, одна на одну на ліжках, в яких ми так солодко спали в рідних хатках.

Будинок з димарем?

— З якого замість диму йде кров. Та, кожен елемент моїх малюнків – це символ болю, травми, які ми проходимо, але які обов'язково пройдемо.

Є травма, яку неможливо пережити?

— Всі. Неможливо до кінця пережити. Людина після травми ніколи не буде такою, як була до. Але і не потрібно робити вигляд, що того болю не було, не потрібно намагатись бути такою, як раніше. В японському мистецтві склеювання золотим клеєм битих тарілочок робить їх чи не гарнішими, ніж вони були до розбиття.

Чи є травма, яку ви не малюєте?

Більше такі сильна думати, що намалою усі. Це як челедзь – вніести усі травми назовні. Все свідать відомо психологиня Едіт Егер каже: нарратив до травми – крок до її лікування. Не побоятися сказати. І з кожним роком, з віком, стає все простіше прямо про все сказати.

Сучільна живописна психотерапія!

— Так, виставку відвідувала моя добра подруга – відома львівська психотерапевтка, яка сказала, що ця експозиція – дуже цікавий і корисний досвід, особливо в тому, що залишилось недосказаним і залишило місце для роздумів та рефлексій.

Спілкувалася Марта Більська

«Культурна мапа Львова / Діалоги» – це рубрика, в межах якої знайомимось з новими культурними інституціями й ініціативами Львова, а також дізнаємось про новини від тих, хто на мапі давно і кого добре знаємо.

Перша добірка розмов – із предстваниками та предстваницями [teatru«Bart», 31 Art Space, Berliner Strasse – Тут.](#)

Другі діалоги – про Home of Arts Lviv, резиденційний простір у Львівському муніципальному мистецькому центрі та Аудіосцену в театрі Лесі Українки – читайте [тут.](#)

Поділитись

Категорії

- Дослідження
- Звіти
- Блог
- Новини
- Проекти

Недавні записи

«Культурна мапа Львова / Діалоги III» або Нова весна в Палаці Хоткевича

Культурна мапа Львова / Діалоги II

Вакансія аналітика/ін-ін у ІСКІ

Search... 🔍